

2. Мировой нефтегазовый рынок: инновационные тенденции / Под ред. В.В. Бушуева, Е.А. Телигиной, Ю.К. Шафраника. М.: Энергия, 2008. 358 с.
3. Юр'єва П. Б. Світовий ринок нафти: ключові характеристики та тенденції / П. Б. Юр'єва. // ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. – 2018. – С. 85–94.
4. 2020 oil, gas, and chemical industry outlook [Електронний ресурс] // Deloitte. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Documents/energy-resources/us-2020-outlook-ogc.pdf>.
5. BP Statistical Review of World Energy 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bp.com/content/dam/bp/business-sites/en/global/corporate/pdfs/investors/bp-annual-report-and-form-20f-2019.pdf>
6. Fuel report — March 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iea.org/reports/oil-2020#executive-summary>

Сидельникова В.²¹

ПРИЧИНИ ТА МЕТОДИ БОРОТЬБИ З ОБВАЛОМ ФОНДОВИХ РИНКІВ У ЛЮТОМУ-БЕРЕЗНІ 2020 РОКУ

Найдовший в історії США період «ринку биків» (з 9.03.2009) раптово закінчився у середині березня 2020-го року. Так званий «новий чорний понеділок» став найбільш стрімким падінням після краху фондового ринку – «чорного понеділку» у жовтні 1987 року. Така ситуація була зумовлено панікою, що пандемія коронавірусу підштовхне світову економіку до кризи.

У понеділок, 16 березня, азіатсько-тихоокеанський та європейський фондові ринки закрилися з такими показниками: індекси S&P/ASX 200 встановили рекордне падіння на 9,7% лише за один день, обвалившись в цілому на 30%, порівняно з максимальною позначкою, досягнутою 20 лютого. Індекси DJIA та S&P 500 знизилися на 12-13%. Індекс Доу-Джонса побив рекорд одноденного падіння, встановлений 12 березня, а на початку торгів втретє було запроваджено торговельне обмеження (після 9 та 12 березня). Ціни на нафту впали на 10%, тоді як дохідність 10-річних та 30-річних казначейських цінних паперів США знизилася до 0,77% та 1,36% відповідно (в той час як крива їх прибутковості залишалася нормальною). Індекс волатильності закотився на рівні 82,69, це найвищий показник за всю історію. Близько опівночі Федеральний резервний банк штату Нью-Йорк оголосив, що здійснить купівлю валюти у розмірі 500 мільярдів доларів США. Міністр фінансів Індонезії Муляні оголосив додаткові 22 трильйони дол. податкових стимулів. Центральний банк Турецької Республіки знизив резервні вимоги з 8% до 6%. Банк Японії оголосив, що збільшить обсяги відкритих ринкових закупівель на фондовому ринку, знизивши 7 лютого облікову ставку на 25 базових пунктів. Центральний банк Росії оголосив, що збереже облікову ставку на рівні 6%, тоді як Банк Кореї оголосив, що знизить ставку овернайт на 50 базисних пунктів – до 0,75% [1].

Невизначеність

Те, що невизначеність є найбільш вагомим чинником ринкової нестабільності та занепаду – загальновідомий факт, проте ситуація навколо спалаху COVID-19 є, винятково невизначеною. Ця невизначеність означає, що «страх став головним рушієм на ринку», – саме такий коментар надав Шефердсон, головний економіст відомої аналітичної компанії «Pantheon Macroeconomics». У той час як американські спеціалісти у сфері охорони здоров'я оголосили необхідність проведення більшої кількості тестів, уряд зіткнувся з різкою критикою через те, що не пришвидшить цей процес, на відміну від інших країн. Як результат, інвестори не мають чіткого уявлення про те, скільки людей заражені, а це означає, що вони не можуть бути впевнені, як довго триватиме криза.

Ситуація дуже відрізняється від на ранніх етапів звичайної циклічної рецесії, коли інвестори розуміють, які показники слід відстежувати, щоб шукати перші ознаки того, що спад закінчується. А зараз їм просто доводиться чекати кілька днів поспіль, коли кількість нових випадків зменшиться, але питання в тому коли це станеться? [2]

Нафтовий шок

Ціна на сиру нафту в понеділок знизилася на 25%. Це найбільший показник падіння за один день після війни в Перській затоці 1991 року. Причиною цього стало те, що Саудівська Аравія та Росія почали цінову війну в глобальній битві за частку ринку. Хоча падіння цін на нафту означає більш дешевий бензини та менші енерговитрати для споживачів, його швидкість і масштаби створюють ударні хвилі ланцюгової реакції на усі світові ринки. Це не стільки проблема для

²¹ Студентка 3-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Матей В.В., к.е.н., асистент кафедри міжнародних фінансів.

фондового ринку, де на енергетичні компанії припадає менше 3% компаній S&P 500, а більшою мірою для кредитних ринків, на яких інвестори стурбовані все більшим приливом корпоративного боргу, який наближається до «сміттевого» рейтингу. Це призвело до абсолютно нового положення на ринку, оскільки довгоочікуване скорочення кредитів з високою дохідністю та емітентів на ринках, що розвиваються, створили кредитну складову кризи (чого до цього моменту вдавалося уникнути) [3].

Вимушені продажі

Під час великого ринкового «кровопролиття» навіть традиційні методи зберігання коштів можуть бути небезпечними. Непомірне падіння цін у четвер 12-го березня мало не лише історично високе значення, утворивши діру на ринку акцій. Навіть ціни на золото та американські казначейські цінні папери впали, стимулюючи все більший розпродаж. Ажіотаж був спричинений величезними втратами для інвесторів, що користуються пасивами. Через ситуацію, що склалася на ринках, вони були змушені терміново закривати угоди. Щодо золота, зокрема, відбувалися неочікувані торги, дорогоцінний метал зазнав майже 9%-го падіння за тиждень (рис.1) [4].

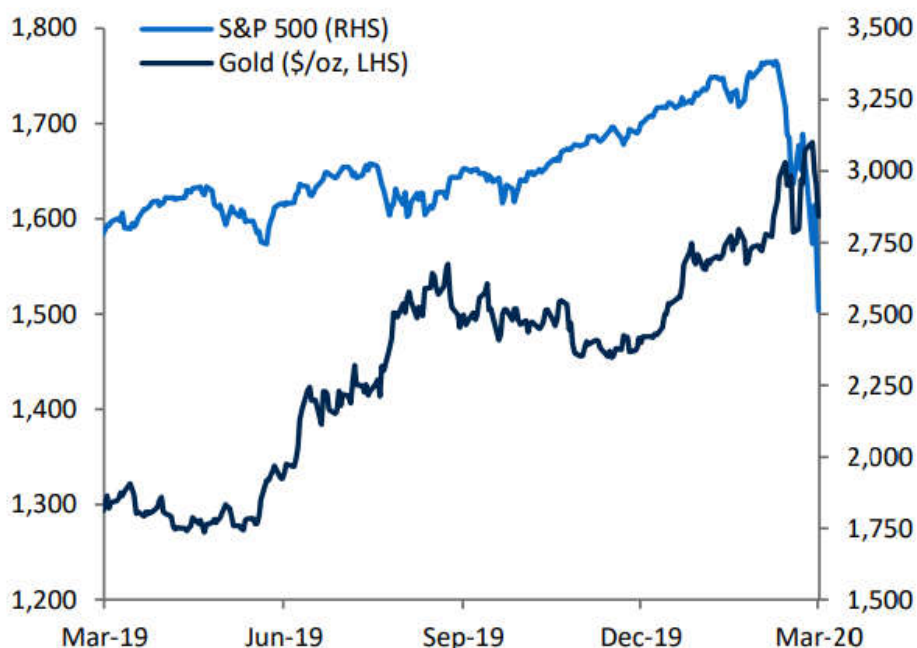

Рис. 1. Падіння індексу S&P 500 та ціни на золото

Список використаних джерел

1. Dow Jones Industrial Average [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.marketwatch.com/investing/index/djia>
2. What Happens When the Stock Exchange Closes Due to COVID-19? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.investopedia.com/what-happens-if-coronavirus-forces-the-closure-of-the-nyse-4799693>
3. Oil market crash exposes liquidity drought in corporate debt trading [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.marketwatch.com/story/oil-market-crash-exposes-thin-corporate-bond-market-liquidity-2020-03-10?mod=article_inline
4. Standard & Poor's 500 (S&P 500) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.fxclub.org/markets/index/es/>

Сьомка В.²²

ВИКЛИКИ СУЧАСНОГО ЕТАПУ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ

На сучасному етапі розвитку в умовах глобальної інтеграції економіки світова валютна система є базою, яка пов'язує економіку однієї країни з глобальною мережею світогосподарських зв'язків. Вона має безпосередній вплив на соціально-економічну ситуацію в кожній країні, особливо це стосується виробництва товарів, експортно-імпортних операцій, заробітної плати, інфляції та цін на товари тощо [12].

²² Студент 2-го курсу спеціальності «Міжнародні економічні відносини», Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Науковий керівник: Фаренюк Н.В., к.е.н., доцент кафедри міжнародних фінансів.